ANTONII

PICHARDI VINVESAE I. C. HISPANI OLIM

APVD SALMANTICENSES (POST VNAS, ET ALIAS VICTRICES LAVROS QVINTVM A POPVlo VICTOR ſalutatus) Iuris Cæſarei Interpretis Primarij, nunc in Valliſoletano Regio Conuentu à Conſilijs Potentiſsimi Hiſpaniarum Regis Philippi IIII. Senatoris Aulæ Præſidis.

IN QVATVOR.

INSTITVTIONVM IMPERATORIS IVSTINIANI LIBROS veteraveceus Quarta hac Editione, cui eiuſdem Iuſtiniani acceſsit contextus, in duos diuiſa Tomos Renouata Commentaria.

PHILIPPO IIII. REGI MAXIMO DICATA.

Primus *commentaria in tres priores libros*, Secundus *commentaria in Quartum continet.*

APENDICIS LOCO.

TERTIVS TOMVS ACCESSIT PRACTICAS INSTITVTIOnes, ſiue Manuductiones Iuris Ciuilis Romanorum & Regij Hiſpani ad Praxim libro ſingulari in quatuor diſtributas partes.

DISPVTATIONES ITIDEM.

DE
Mora commiſsione, & emendatione.
Nobilitatis inter virum, & vxorem communicatione.
Stipulationibus Iudicialibus Iudicio ſiſti Iudicatum ſolui.

CONTINENS.

Anno 1630.

CVM PRIVILEGIO.

Valliſoleti, ex Officina Viduæ Franciſci Fernandez de Cordoua.

DIVO. PHILIPPO. III. DOMINO. NOSTRO. CLEMENTISSIMO. DIVI. PHILIPI. II. PROVIDENTISSIMI. RETRO. PRINCIPVM. CVIVS. INVICTA. VIRTVS. SOLA. PIETATE. SVPERATA. EST. OPTIMI. PARENTIS. OPTIMO. FILIO. DIVI. CAROLI. V. DE. ROMANO. IMPERIO. DE. MATERNA. ET. AVITA. HISPANIA. ET. DE. OMNI. HOMINVM. GENERE. MERITISSIMO. ORBIS. TERRAE. HISPANO. NOMINI. SVBIVGATORIS. NEPOTI. DIVI. PHILIPPI. I. BELGAE. AVTRIACI. HVMANI. GENERIS. AMORIS. ET. DESIDERII. PRONEPOTI. DIVORVM. FERDINANDI. ET. ELISABETH. CATHOLICORVM. HISPANIAE. REGVM. PESTIFERAE. SARACENORVM. IVDAEORVMQVE. SECTAE. EXTERMINATORVM. EXTINCTORVM. VERAE. RELIGIONIS. AC. CATHOLICAE. FIDEI. RESTITVTORVM. REPARATORVM. ABNEPOTI. HISPANIARVM. REGI. POTENTISSIMO. OMNIVM. REGIONVM. NASCENTIS. OCCIDENTISQVE. SOLIS. IMPERATORI. PERPETVO. SEMPER. AVGVSTO. PARENTI. PVBLICO. PIO. FOELICI. BONO. REIPVBLICAE. NATO.

D. N. M. Q. E. D.

ANTONIVS. PICARDVS. VINVESA. I.C. HISPANVS. SALMANTICENSIS. ANTECESSOR. INSTITVTIONVM. PRIVS. IVSTINIANEI. CODICIS. ET. DIGESTI. VETERIS. DEIN. PERPETVÆ. POSTEA. DIGESTI. NOVI. CATHEDRÆ. NVNC. CÆSAREI. IVRIS. PRIMARIÆ. MODERATOR. ET. EX. SENATORIO. SALMANTICENSI. ORDINE. XXXVI. VIR. SECVNDAS. CVRAS. VIGILIAS. IN. TRES. PRIORES. INSTITVTIONVM. IMPERATORIS. IVSTINIANI. LIBROS. SVB. TANTO. AVSPICIO. FOELICI. GENIO. ET. VICTVRAS. IAM. DIV. IN. LVCEM. EMISSAS. PRO. STVDIOSORVM. SALVTE. RESTITVTAS. ITERVM. DICO. CONSECRO. KALENDIS. OCTOBRIS. ANNO. CIↃ. IↃ. XVIII.

(?)

INSTITVTIONVM DN. IVSTINIANI SACRATISSIMI PRINCIPIS LIBRI QVATVOR.

IN INSCRIPTIONEM.

SVMMARIA.

1 *Inſtitutiones, non inſtituta hæc iuris elementa appellanda.*
2 *Inſtitutiones in alijs quoque diſciplinis plures ſcripſerunt.*
3 *Inſtitutiones ad ius Ciuile pertinentes ex veteribus Iure conſultis, qui ſcripſerunt.*
4 *Inſtitutiones à quo fuerint compoſitæ, & quo tempore.*
5 *Iuris ciuilis Romanorum progreſſus.*
Leges Regiæ primum ius ſcriptum in Pop. Rom.
Lege Terrentia abrogatæ fuerunt leges Regiæ.
6 *Leges XII. Tabularum legibus Regijs ſucceſſerunt.*
7 *Legis actiones tertia pars iuris Romani.*
8 *Iuris conſultorum reſponſa legis actionibus acceſſerunt.*
Viſiones Iuris conſultorum quæ?
9 *Leges à maioribus magiſtratibus in Pop. Roman. latæ: Plebiſcita à minoribus, quinta pars iuris.*
10 *Prætorum edicta, quæ initio annua, deinde perpetua facta fuere ſexta iuris ciuilis pars.*
11 *Imperatorum conſtitutiones, quæ ab Auguſto initium cepere, ſeptima acceſſio, vſque ad Iuſtiniani ætatem.*
Hermogenia, Gregoria, & Theodoſianus codex.
12 *Iuſtinianei Codicis prima editio.*
13 *Pandectarum, ſeu Digeſtorum volum. poſt codicem Iuſtiniani iuſſu in ordinem redacta.*
14 *Inſtitutiones hæ Codicis Iuſtinianei, & Pandectarum promulgationi ſucceſſerunt*
Codex Iuſtiniani ex repetita prælectione quando editus.
15 *Nouellæ conſtitutiones, quas Authenticæ vera appellamus vltima acceſſio, & pars iuris ciuilis Romanorum.*

QVAMVIS Apud nonnullos hæc iuris Ciuilis Romanorum elementa *Inſtituta* appellari obtinuerit, eo quod Græci, & qui eorum more loquuntur Inſtituta dicant, proprietas tamen Latini ſermonis ea, inſtitutiones vocari ſatis admonet, quum Inſtituta Latinis ſint mores, diſciplinæ, conſuetudines, vt apud Tullium, & pleroſque alios bonarum litterarum, purique ſermonis parentes, pluribus in locis; & apud Vlpia. in l. plenum 12. §. Equitij, D. de vſu, & hab. Paulum in l. nec audiendus 15. D. de oper. liber. Valerium Maximum Titulo de *Inſtitutis antiquis*. Inſtitutiones autem, præceptiones, quibus inſtituuntur, & docentur homines; libri, & præcepta ad artē aliquā viā ſternentia. | Vnde & in alijs quoque rebus, & 2
diſciplinis hæc vox in eam ſignificationem vſurpatur. Nam Fab. Quintilianus opus ſuū, quo futurum Oratorem inſtituit Inſtitutiones oratorias inſcripſit: Lactan. Inſtit. Diuinas librum alterum ſuum appellauit: Eraſm. Inſtitutionem Principis Chriſtiani Aldus Manutius Inſtitutiones Grammaticas. Lancellotus Peruſinus cum Ius Pontificium ſingulari methodo quatuor libris comprehendiſſet, & in Romana Aula mandato Pontificis Maximi ab Illuſtribus viris eſſent recogniti, Inſtitutiones canonicas eos appellauit. Et noſtris his diebus eruditus vir Doctor Mercat. Apollineæ facultatis peritiſsimus, Regiuſque Protomedicus Inſtitutiones Medicas. Ergo rectè Iuſtin. noſter prima legum cunabula, & totius legitimæ ſcientiæ prima elementa, Iuris Ciuilis Inſtitutiones vocat. Quo nomine ab eodē Lactantio referuntur lib. 1. Diuin. Inſtit. *Quidam prudentes, & arbitri æquitatis Inſtitutiones*

ANTONII

PICHARDI VI-NVESAE I.C. HISPANI APVD SALMANTICENSES CAESAREI IVRIS INTERPRETIS PRIMARII, NVNC IN VALLISOLETANO CONVENTV REGII SENATORIS, AVLÆ PRÆSIDIS.

IN TERTIVM INSTITVTIONVM IMPE-ratoris Iuſtiniani librum commentaria.

ACCESSERVNT NOVISSIMÆ HVIC editioni indices perpetui, vnus rerum memorabilium, alter legum, & locorum hiſce commentarijs nominatim explicatorum opera, & induſtria IOANNIS CABEZAS, *Placentini iuris vtriuſque ſtudioſi elaborati digeſti.*

Anno 1630.

CVM PRIVILEGIO.

Valliſoleti, ex Officina apud Ioannem de Rueda.